

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **I.**, bývajúceho v B., v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. Jánom Ščurym, advokátom so sídlom v Čadci, M.R. Štefánika 2618/18, proti odporcovi **Allianz – Slovenská poisťovňa, a.s.**, Bratislava, Dostojevského rad 4, **o zaplatenie 16 830,31 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 8C 456/1995, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. februára 2013, sp. zn. 3 Co 153/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Odporcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 28. februára 2013, sp. zn. 3 Co 153/2012 potvrdil uznesenie Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „súd prvého stupňa“) z 2. februára 2012, č. k. 8C 456/1995-382, ktorým zamietol návrh navrhovateľa z 28. júna 2010 „na odstránenie doložky právoplatnosti a vykonateľnosti“ rozsudku z 30. októbra 2008, č. k. 8 C 456/1995-204. Odvolací súd, rovnako ako súd prvého stupňa, mal za preukázané, že rozsudok súdu prvého stupňa bol preukázateľne doručený zástupkyňi navrhovateľa, advokátke JUDr. Eve Štefánikovej dňa 28. apríla 2009 v súlade s ustanovením § 49 ods. 1, veta prvá Občianskeho súdneho poriadku, zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) v spojení s § 48 ods. 5 O.s.p. Tiež dospel k záveru, že je „pravdivá“ („pretože nebol preukázaný opak“) správa Slovenskej pošty, a.s., o prevzatí zásielky obsahujúcej rozsudok súdu prvého stupňa splnomocnencom zástupkyne navrhovateľa. Vyjadrenie splnomocnenkyne na prijímanie zásielok L. K. nepovažoval za dôkaz opaku, „pretože bola zamestnancom právnej zástupkyne navrhovateľa, ktorej

preberanie písomností adresovaných do vlastných rúk v rozhodnej dobe tvorilo jej pracovné povinnosti“.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu navrhovateľ podal dovolanie. Navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť a odôvodnenosť dovolania navrhovateľ vyvodzuje z ustanovenia § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p. Tvrdí, že odvolací súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho nesprávnym postupom, a aj postupom súdu prvého stupňa, mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Tvrdí, že dôkaz výsluchom svedkyne L. K. (ktorá naostatok poprela, že na doručke je jej podpis) nebol vykonaný zákonným spôsobom, keďže ho vykonal vyšší súdny úradník. Súdny nižších stupňov neodôvodnene zamietli aj jeho návrh na nariadenia znaleckého dokazovania „ohľadom osvedčenia pravdivosti na predmetnej doručke“.

Odporca navrhol dovolanie navrhovateľa zamietnuť, pretože ním napadnuté rozhodnutie je správne a jemu predchádzajúce konanie netrpí v dovolaní vytykanými vadami.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom. Vychádzal pritom z týchto záverov:

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie (iba) odvolacieho súdu. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá

konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. O.s.p. (I. ÚS 4/2011).

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie navrhovateľa smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu, ktorým bol zamietnutý návrh navrhovateľa „na odstránenie doložky právoplatnosti a vykonateľnosti“ rozsudku z 30. októbra 2008 č.k. 8 C 456/1995-204.

Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Keďže navrhovateľom podané dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu výroku uznesenia odvolacieho súdu, prípustnosť jeho dovolania z ustanovení § 239 O.s.p. nemožno vyvodiť.

Vzhľadom na vyššie uvedené prípustnosť dovolania navrhovateľa by zakladala iba procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Ustanovenie § 237 O.s.p. totiž nemá žiadne

obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Ak je konanie postihnuté niektorou z týchto väd, možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým dovolanie nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mal dopustiť odvolací súd, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom súdu nebola navrhovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Pod odňatím možnosti pred súdom konať v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. K odňatiu týchto práv dochádza v dôsledku nesprávneho – zákonu sa priečiaceho procesného postupu súdu, ktorým je účastník vylúčený z ich realizácie. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – vid' napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, (§ 123 O.s.p.), byť predvolaní na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

Podstatná časť dovolania obsahuje námietku navrhovateľa, že v odvolacom konaní mu bolo upreté právo na spravodlivý súdny proces.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola

spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04) a aby bolo rozhodnuté v súlade s požiadavkami a právnymi názormi účastníka (I. ÚS 50/04). Do obsahu tohto základného práva nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom alebo dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97) a ani toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Podstatná časť dovolacích námietok sa týka procesu dokazovania, ktoré bolo (alebo podľa názoru navrhovateľa malo byť) vykonané, a správnosti vyhodnotenia vykonaného dokazovania.

I keď čl. 6 ods. 1 dohovoru zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, neustanovuje žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov alebo spôsob, ktorým majú byť posúdené. Ani ústava neupravuje prípustnosť dôkazov, ale ponecháva jej úpravu na príslušné zákony. Význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých posúdenie je zásadne v právomoci toho orgánu, ktorý rozhoduje o merite.

Dokazovaním je časť občianskeho súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť aj to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania (porovnaj tiež uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 99/2011, 2 Cdo 141/2012, 3 Cdo 2012/2012, 4 Cdo 125/2012, 5 Cdo 251/2012, 6 Cdo 36/2011 a 7 Cdo 34/2011).

Nevykonanie určitého dôkazu (nevyhovenie návrhu účastníka, aby súd vykonal ten – ktorý dôkaz) môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia, nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p.

(vid' R 37/1993). Zo samej skutočnosti, že súd v priebehu konania nevykonával všetky navrhované dôkazy alebo vykonával iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nemožno vyvodit', že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je podľa § 237 písm. f/ O.s.p. prípustné (vid' R 125/1999). Tým, že súdy nižších stupňov napriek návrhu navrhovateľa nevykonával dokazovanie posudkom znalca, grafológa, neodňal navrhovateľovi možnosť pred súdom konať.

Konštantná judikatúra najvyššieho súdu tiež zastáva názor, že nesprávne hodnotenie dôkazov nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (porovnaj napríklad uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011 a 5 Cdo 24/2012). Dovolací súd opakuje, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97). V prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. (vid' R 42/1993). Z prieskumnej povahy dovolacieho konania a z jeho charakteru vyplýva, že dokazovanie sa v ňom nevykonáva (§ 243a ods. 2 O.s.p.), preto dovolaciemu súdu ani neprislúcha prehodnocovať dôkazy vykonané súdmi nižších stupňov.

Či už teda výsledky dokazovania boli súdmi vyhodnotené správne alebo nesprávne, nemohlo to mať za následok procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Za opodstatnenú naostatok nepovažuje dovolací súd námietku navrhovateľa, že mu bolo odňaté právo riadne konať pred súdom aj tým, že dôkaz výsluchom svedkyne L. K. vykonával vyšší súdny úradník. Bez hodnotenia, či vykonanie „informatívneho výsluchu“ menovanej svedkyne vyšším súdnym úradníkom bolo či nebolo v súlade so zákonom, možno bez pochybností konštatovať, že ani prípadným prekročením procesných oprávnení pri vykonaní tohto (inak sudcom nariadeného) dôkazu nebolo navrhovateľovi (ktorý sa výsluchu svedkyne zúčastnil) odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Možno teda uzavrieť, že najvyšší súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 239 O.s.p., mimoriadny opravný prostriedok navrhovateľa odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/

O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého uznesenia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní procesne úspešnému odporcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľovi, ktorý úspech nemal. Najvyšší súd mu však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy nevznikli (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 11. septembra 2014

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Vanda Šimová